

LAUSUNTO
8.8.2021

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi
Viite: VN/20094/2020

Suomen Eläinlääkäriliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta sekä laiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta.

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta

Eläinlääkäriliitto pitää EU:n eläinlääkintäasetuksen ja sen kansallisen täytäntöönpanon takia muutettavan eläinten lääkitsemislain tavoitteita mikrobilääkeresistenssin ehkäisemiseksi kannatettavina.

Tiedonkeruu mikrobilääkkeistä

Vaikka Eläinlääkäriliitto pitää tietojen keräämistä mikrobilääkkeiden ja väärinkäyttöön soveltuvien lääkkeiden käytöstä sinänsä hyvänä asiana, uudistuksen tekeminen kerralla nopealla aikataululla lisää praktikkoeläinlääkärien työtaakkaa kohtuuttomasti. Tietojen keräämiseen käytettävän ohjelmiston keväällä esitelty malli oli käytettävyydeltään heikko ja tietojen syöttö oli aikaa vievää. Praktiikkaohjelmistoihin tehtävät muutokset, joiden myötä tieto siirtyisi suoraa eläinlääkäriin ohjelmistosta viranomaisen ohjelmaan, eivät ole valmiit. Joka tapauksessa näiden ohjelmistomuutosten kustannukset tulevat olemaan huomattavat ja siirtyvät eläinlääkärien maksettavaksi. Eläinlääkäreiden on vaikeaa siirtää kustannuksia asiakashintoihin.

Eläinlääkäriliiton mielestä esitys aliarvioi merkittävästi tietojen keräämisestä syntyviä kustannuksia. On mahdollista, että eläinlääkäri joutuu syöttämään tiedot kahteen kertaan, jos esimerkiksi praktiikkaohjelman ja viranomaisen ohjelmiston välillä ei ole toimivaa rajapintaa. On myös huomattava, etteivät kaikki eläinlääkärit käytä praktiikkaohjelmistoa. Tällöin jokainen lääkemääräys joudutaan kirjaamaan viranomaisen järjestelmään käsin. Praktiikkaohjelmiston hankinta vain tietojen siirtämisen helpottamiseksi on merkittävä kustannus eläinlääkärille. Tietojen syöttö tulee viemään huomattavasti jo nyt ylityöllistettyjen praktikkoeläinlääkärien työaika ja aiheuttamaan siten kustannuksia käytetyn työajan muodossa. Eläinlääkeasetus olisi mahdollistanut käyttötietojen keräämisen aloittamisen vaiheittaisesti. Tämä olisi antanut enemmän aikaa ohjelmistojen kehitykselle. Kun alkuvaiheessa kerättävää tietoa olisi vähemmän, ei eläinlääkärien tietojen syöttämiseen käytettävä työaika lisääntyisi kerralla yhtä huomattavasti. Ohjelmistojen rajapintojen kehittyttyä tiedot saataisiin todennäköisesti siirrettyä vaivattomammin, jolloin lisääntyvät tiedonkeruuvaatimukset eivät enää yhtä merkittävästi lisäisi käytettävää työaika.

Pykäläkohtaiset kommentit

14 § Eläinlääkärin oikeus hankkia lääkkeitä sekä hankittujen lääkkeiden säilytys, varastointi ja hävittäminen.

Muutoksessa on todennäköisesti ollut tarkoitus säilyttää nykytila ja mahdollistaa eläinlääkärille kaikkien eläinlääkintään käytettävien lääkkeiden hankkiminen lääketukuista sekä esimerkiksi toiselta eläinlääkäriltä. Lain määritelmät kuitenkin muuttuvat ja eläinlääkkeen määritelmäksi tulee viittaus eläinlääkeasetuksen 4 artiklan 1 kohtaan. Aiemmin laissa ei ole ollut eläinlääkkeen määritelmää vaan vain lääkkeen määritelmä, jossa viitataan lääkelakiin. Muutoksen myötä myös 14 §:n teksti lääkkeiden hankkimisesta on muuttunut lääkkeen hankkimisesta eläinlääkkeen hankkimiseksi.

Eläinlääkeasetuksen eläinlääkkeen määritelmä on vähintäänkin epäselvä sen suhteen, tarkoitetaanko sillä kaikkia eläinten lääkitsemiseen käytettäviä lääkkeitä vai vain eläinten lääkintään erityisesti tarkoitettuja lääkkeitä. Jos eläinlääkäreillä ei enää ole mahdollisuutta hankkia tukuista muita kuin erityisesti eläinten lääkitsemiseen tarkoitettuja eläinlääkkeitä, on sillä erittäin merkittäviä vaikutuksia eläinlääkäreiden toimintaan. Tällainen tulkinta on tuskin ollut lakia valmistelevien viranomaisten tarkoitus. Säännöstä tulisi selkeyttää, jotta väärinymmärryksen vaaraa ei ole. Esimerkiksi eläinlääkemääräyksen osalta viitataan määritelmässä eläinlääkeasetuksen 4 artiklan 33 kohdan mukaiseen eläinlääkemääräykseen. Sen mukaan 'eläinlääkemääräyksellä' tarkoitetaan eläinlääkärin antamaa asiakirjaa, joka koskee eläinlääkettä tai ihmisille tarkoitettua, eläimille käytettäväksi määrättyä lääkettä". Eläinlääkemääräyksen osalta tilanne olisi siten säilymässä entisenlaisena.

Eläinlääkäriliitto pitää saman pykälän toisen momentin tukkukauppiaille säädettävää vaatimusta eläinlääkkeiden asianmukaisen ja keskeytyksettömän toimittamisen varmistamisesta kannatettavana uudistuksena.

33 § Valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja.

Ensimmäisen momentin mukaan "Valvontaviranomaisella on oikeus saada pyytämällään tavalla salassapitosäännösten estämättä maksutta tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat eläimen omistajilta ja haltijoilta, eläinlääkäreiltä, lääketukkuosastoilta, apteekeilta ja muilta tässä laissa tarkoitetuilta toimijoilta sekä valtion ja kunnan viranomaisilta."

"Pyytämällään tavalla" on erittäin laaja käsite, joka saattaa aiheuttaa ongelmia mahdollisissa erimielisyystilanteissa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta 5 §:ssä on lause "toimitettava valvontaviranomaisen nähtäväksi pyydettyä sähköisessä muodossa." Eläinlääkäriliitto kannattaisi vastaavaa muotoilua. Tällainen muotoilu sulkisi pois pykälän 33 perusteluissa mainitun tilanteen, jossa valvojaa oli pyydetty etsimään tieto itse järjestelmästä, mutta olisi riittävän yksiselitteinen. Se sisältäisi esimerkiksi Excel -muodossa toimitetun lääkekirjanpidon.

Kunnioittaen,

Katri Kiviniemi
puheenjohtaja
Suomen Eläinlääkäriliitto ry